

Κυθήριοι,
Ἡ νῆσός σας ἐρημοῦται ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν. Ὅσοι μένετε ἀφήστε τὰ μεσαιωνικά χωρία σας, κατεβήτε εἰς τὰς παραλίας καὶ κτίσατε ἐκεῖ νέας καὶ συγχρόνους πολιτείας. Μὴ σὰς παραπλανήσουν ἄλλαι σκέψεις.
Ἡ «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ»

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

«Ἡ καλύτερα ὁδὸς διὰ τῆς ἀπολύτης ἡμμοσύνης ἡ ἀποστήσει καὶ τὴν ἀποστήσει καὶ τὴν ἀποστήσει...»
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΔΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΑ 18 ΚΗΦΙΣΙΑ - ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1976

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 40

ΝΑ ΛΕΙΠΟΥΝ ΤΑ ΨΕΥΔΗ

Εἰς ἀπογευματινὸν ἡμερήσιον φύλλον τῶν Ἀθηνῶν, ἐδημοσιεύθη, περισπούδαστον ὑποτίθεται ἄρθρον, περὶ Κυθήρων, ὑπὸ τὸν τίτλον «ΚΥΘΗΡΑ» ἀγὼν γραμμῆς.

Βεβαίως, ἀποτελεῖ τιμὴν καὶ διὰ τὴν ἐφημερίδα, ἡ ὁποία τὸ ἐδημοσίευσε καὶ διὰ τὸν συντάκτην αὐτῆς, τὸ ὅτι θὰ ἀσχοληθῶμεν μετὰ τὰς ὅσας γράφει. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἴμεθα ἡ μόνη Κυθηραϊκὴ «ἐντυπος» φωνή, θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὰς ἀνακριθείας τοῦ συντάκτου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὰς φαινόμενα ἐβασίσθη εἰς ἐσφαλμένα πληροφόρησιν καὶ εἰς στοιχεῖα μονομερῶς δοθέντα, χωρὶς νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μετὰ τὸν τόπον καὶ τοὺς ἀνθρώπους του.

Κατ' ἀρχήν, ὀφείλομεν νὰ διευκρινίσωμεν, ὅτι τὰ Κυθήρα δὲν εἶναι ἡ μόνη περιοχή τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐπλήγη ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν. Μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ φαινόμενον εἶναι καὶ παλαιότερον διὰ τὴν Νήσον μας, ἀλλὰ καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν συντήρησίν της, καὶ ἰδίως εἰς τὴν δημιουργίαν ἔργων εὐποιίας, τὰ ὁποῖα οὐδεμία ἄλλη περιοχή τῆς Χώρας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, χάρις εἰς δωρεὰς ὁμογενῶν, ἐν συγκρίσει μετὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν.

Γράφει ἐν συνεχείᾳ ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου, μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

Πρῶτον, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἰδρυσις Ἐπαρχείου εἰς τὰ Κυθήρα, μετὰ τὸν Ποταμόν. Ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, τὸ Κράτος κατήργησεν τὰ Ἐπαρχεῖα, ἐπανιδρύσαν προσφάτως μόνον δύο εἰς ἀκριτικὰς περιοχάς, καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι μία πολυτέλεια ἀνευ ἀντικειμένου, ἐφόσον ἡ Νομαρχία Πειραιῶς καλύπτει τὰς διοικητικὰς ἀνάγκας τῆς Νήσου, ἀπολύτως καὶ ἐν τῷ πλαίσιῳ πάντοτε τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Δεύτερον, τὸ θέμα τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν τῆς Νήσου. Ἀλλ' ἐξ' ὧν ὅσων γνωρίζομεν, ἡ νῦν δύναμις αὐτῶν εἶναι λίαν ἐλαφρῆς, καὶ τὸ μόνον παράπονον τῶν ἐν αὐτῇ ὑπηρετούντων, εἶναι ὅτι στεροῦνται μέσων ψυχολογίας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

Τρίτον, τὸ θέμα τοῦ Εἰρηνοδικείου. Προφανῶς ὁ συντάκτης δὲν θὰ εἶχε τὴν ἀνάγκην Εἰρηνοδίκου Κυθήρων καὶ δι' αὐτὸ δὲν τὸν ἐπεσκέφθη, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ πότε ἐπαναλειτούργει τὸ Εἰρηνοδικεῖον Κυθήρων.

Τέταρτον, τὸ θέμα τῆς λειτουργίας τοῦ Γυμνασίου. Ὡς πρὸς τὴν ἀπουσίαν τῆς Γυμνασιαρχ-

χοῦ, εἶναι γνωστὸν καὶ τὸ ἐγράψαμεν ἐπανειλημμένως, ἀλλὰ ὅτι τὸ Κράτος ὑποβάλλει τὸν «παιδευτικὸν ὑποσιτισμὸν» τῶν μαθητῶν, δὲν τὸ δεχόμεθα, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Γυμνάσιον ἔχει πλήρως διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, εἴχομεν καὶ δύο ἐπὶ πλέον μαθηματικούς.

Πέμπτον, θὰ ἠθέλαμεν νὰ μᾶς προσδιορίσῃ ὁ εὐπιστος συνάδελφος, τὸ θόρειον ἄκρον τῆς Νήσου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπηρετοῦν Ἀμερικανοὶ στρατιωτικοὶ χειριζόμενοι ραντάρ, ὥστε νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶμε ἅμα περιοδεύομε τὸν τόπο. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν συνέχειαν τοῦ κειμένου του εἶναι διαυγῆς ἡ προσπάθεια διαστροφῆς τῶν πραγματικῶς ὑφισταμένων γεγονότων. Ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἐρωτήσωμεν, τὸν ἀγαθὸν συνάδελφον, ἐάν εἶχεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσῃ καὶ μετὰ κανέναν ἀμερικάνον στρατιωτικὸν εἰς Κυθήρα, διότι ἡμεῖς πολλάκις συνομιλοῦμεν ἀμερικανιστὶ μετὰ συμπατριώτας μας οἱ ὁποῖοι, ἀπόμαχοι πλέον τῆς ζωῆς καὶ μετὰ πολυετὴ παραμονὴν τῶν εἰς τὴν ἄλλοδαπήν, συζητοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ ξύ των.

Ἐκτον, θὰ ἠθέλαμεν νὰ γνωσθῶν τὰ «ἐπίσημα χεῖλη», τὰ ὁποῖα ὠμίλησαν περὶ ἠλεκτροδοτουμένου ποσοστοῦ 98 τοῖς ἑκατὸν τῆς νήσου. Καὶ ἐδῶ εἶναι διαφανὴς ἡ προσπάθεια πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ γεγονότος. Ἡμεῖς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν εἶναι ὅτι ἡ ΔΕΗ, ἔχει ἕναν προγραμματισμὸν διὰ τὰ Κυθήρα, ὁ ὁποῖος θὰ ὁλοκληρωθῇ ἐντός τριετίας. Ὅσον διὰ τὸν κατὰ τὸ ἥμισυ ἠλεκτροφωτισμὸν τῶν Τριφυλλιανικῶν, τὴν ἀπάντησιν ἂς τὴν δώσῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος δι' αὐτά.

Ἐβδομον, καὶ χωρὶς νὰ ὑπεραμυνθῶμεν τῶν «φραγκολεβαντίνων...» ποὺ νέμονται τὶς χέρσες ἐκτάσεις ποὺ κάποτε σ' αὐτὰς ἐκαλλιεργοῦντο τῆς γῆς τ' ἀγαθὰ, (οἱ παλαιότεροι θὰ ἐνθυμοῦνται, ἴσως, ὅτι τὸ Τσιρίγο ἔκανε κάποτε καὶ ἐξαγωγή ἀκόμη ἀπὸ λεμονοπορτόκαλα...), καλοῦμεν τὸν συντάκτην τοῦ ἄρθρου νὰ τὸν φιλοξενήσωμεν δωρεὰν εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ξενοδοχεῖα ποὺ ἀναφέρει, τῶν «ἐπικυριάρχων» τῆς Νήσου, γὰρ ὅσο διάστημα θέλει.

Ὅγδοον, καὶ ἴσως τὸ πλέον σοβαρὸν, ἀπὸ ὅσα ἀναγράφονται, εἶναι, «ὅτι τὸ μονοπώλιο τοῦ θυμαρίσιου μελιοῦ βρίσκεται στὰ χέρια τῆς Μητροπόλεως, ποὺ διαχειρίζεται τὰ τῶν

μοναστηριῶν τοῦ νησιοῦ ὁπότε οἱ κάτοικοι πάλι ζημιωμένοι εἶναι». (Αὐτὰ τὰ περιλαμβάνει τὸ ἄρθρον καὶ δὲν τὰ λέγομεν ἡμεῖς). Ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι κάποιος πονηρὸς συμπατριώτης μας προσέφερεν ὀλίγον μέλι εἰς τὸν καλὸν συνάδελφον ἀνακατεμένο μετὰ κουτόχορτο, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται αὕτη ἡ ἀνεξέλεγκτη δημοσίευσιν τῶσαν ἀνακριθειῶν γύρω ἀπὸ τὰ πράγματα τοῦ Νησιοῦ μας.

Πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον τεκμηριώνεται καὶ ἀπὸ τὸ ἀναγραφόμενον, ὅτι τὸ «ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣ-ΣΑ» ἐξυπηρετεῖ τὰς συγκοινωνιακὰς ἀνάγκας μας διὰ θαλάσσης καὶ ὅτι ἡ «ΟΛΥΜΠΙΑ-ΚΗ» χρειάζεται ἀλλαγὴν τοῦ τρόπου μεταφορᾶς στὴν ... Ἀγία Μονή. (Ἰσὼς νὰ ἐννοεῖ ὅτι τὰ ἀεροπλάνα πρέπει νὰ ἐρχονται ἀνάσκελα καὶ τοὺς ἐπιβάτες νὰ παραλαμβάνῃ ὁ πάτερ Εὐθύμιος...)

Καὶ τὸ ἄρθρον καταλήγει, ὡς ἑξῆς:

Βασικὰ ὅμως ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται κρίσιμα εἶναι νὰ ξεκουνηθοῦν οἱ ἴδιοι οἱ Κυθηριῶτες γὰρ τὴν ἐπίλυση τῶν μύρων ὅσων προβλημάτων τους. Μόνον ἡ πίεσις ἀπὸ τὰ μέσα, μετὰ ὁργάνωση καὶ γνώση, θὰ φέρῃ τὴν ἀπαιτούμενη λύσει. Ἡμεῖς οἱ ξένοι «προσωνυμῆτες» τοῦ τύπου δὲν ἀρκούμε, ὅσο ὑποψιασμένοι κι' ἂν εἴμαστε.

Ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας μας, διότι τὸ ἄρθρον τοῦ παρόντος φύλλου, παρεξέκλινεν ὀλίγον τῆς σοβαρότητος, ἀλλὰ δὲν παύει μετὰ τὴν σοβαρότητα καὶ ἀστείου νὰ ἔχῃ τὴν βαρύτητά του. Καὶ τοῦ τοῦ διότι ἀποδεικνύεται διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὸ πόσον κακὸν δύναται νὰ προκληθῇ εἰς ἕναν τόπον ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς μὴ ἀντικειμενικοῦ δημοσιεύματος, καὶ ἰδίως εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον.

Ἡμεῖς, ἀπλῶς θέτομεν τὸ ἀνω δημοσίευμα ὑπὸ τὴν κρίσιν καὶ ἀσφαλῶς ὑπὸ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν συμπατριωτῶν μας, καὶ πιστεύομεν ὅτι ἄμεσος θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀντίδρασις ἐπὶ τῶν ἀνακριθειῶν, τῶσαν ἀπὸ μέρους τῶν Κυθηραϊκῶν Ὁργανώσεων, ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους τῶν ἐν τῇ Νήσῳ μας ὑπευθύνων παραγόντων.

Ἐξ ἄλλου, καὶ τὸ τονίζομεν αὐτό, πολὺ κακὴν ὑπηρεσίαν προσφέρουν, οἱ καθ' οἷον διήποτε τρόπον δίδοντες εἰς τρίτους ἐσφαλμένην εἰκόνα τῆς πραγματικῶς ἐπικρατούσης καταστάσεως ἐν τῇ Νήσῳ.

Α.Π.Τ.

Ο ΣΟΥΡΗΣ

ὑπὸ κ. ΜΙΧ. Κ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Στυλ. Κασμάτης, Στάγην, Διον. Ἀλθανάκη καὶ τὸ καφενεῖο τοῦ Τζάνου στὸ Καὶ τῆς Σμύρνης.

Ὅμως ἐμεῖς τὸν θεωροῦμε δικὸν μας. Μ' αἷμα Τσιριγιώτικο. Οἱ συγγενεῖς του ἦσαν πάμπολλοι στὸν Καραθὰ κι' ὁ γυνὴς του Κρίτων, στέλλοντες ἕνα ποίημα (γιατὶ κι' αὐτὸς ἦταν ποιητὴς) στὸ διευθυντὴ τῆς «Κυθηραϊκῆς» (15 Ἀπριλίου 1934) ἔγραφε σχετικὰ.

«Ἐλαβα τὸ γράμμα σας καὶ προσφέρω τὸ κάτωθι ποίημα... Ἀντὶ δὲ ἐπιδαρύνσεως αἰσθάνομαι ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν, ὅταν μοῦ δίδεται εὐκαιρία νὰ συνδέομαι μετὰ τοῦ τόπου, ἐξ ὃς ὁ πάππος κατήγετο καὶ ἐν προκειμένῳ μετὰ τοῦ ἀξιολόγου ὁμῶν φύλλου, τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ τὰ αἰσθήματα τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ λαοῦ».

Ὁ Σουρὴς εἶν' ὁ μεγαλύτερος σα-

τυρικὸς τῆς νεώτερης Ἑλλάδας, σαφῶς ἐκκοιμημένος τῆς Ἑπανησιακῆς Σχολῆς ποὺ συγκατέλεγε στοὺς ποιητὲς τῆς τῆς Ἀντωνίου Φατσέα μ' ἐπικεφαλῆς ἀναμφισβήτητα τὸν Λασκαράτο. Οἱ Μολφέτας κ.λπ. νεώτεροί τους εἶναι μιμητὲς μᾶλλον τοῦ Σουρῆ, ἀφοῦ ἄλλως τε ἐν τῷ μεταξὺ ἐξέλιπαν καὶ τὰ ὅρια διαχωρισμοῦ τους. Λὲς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητῆ κρατοῦσε κατὰ ἀπὸ κείνο τοῦ ἀρχαίου Φιλοξένου μας, ποὺ ἤθελε τὸν κύκλωπα λ.χ. χορτοφάγο.

Ὁ Σουρὴς ἀπ' τὰ βιογραφικά του ποὺ γνωρίζομε, ἦταν δεύτερο ἀπ' τὰ τρία ἀγῶρια καὶ τὸ ἕνα κορίτσι τοῦ Χριστόφορου Σουρῆ ἀπὸ τὸν Καραθὰ καὶ τῆς Χιώτισσας (ἐγκα-

τεστημένης στὴ Σύρον) Μαρίας Παπαρία, γεννήθηκε δὲ τὴν 1 Φεβρουαρίου 1853 στὴ Σύρον, ὅπου καὶ θαπτήθηκε ἀπ' τὴν Μαρία Γ. Λέτσου. Πέθανε στὴ βίλλα του τοῦ Νέου Φάληρου τὴν 26 Αὐγούστου 1919 ἀφοῦ ἐπὶ 30 ἐτῶν, ἀπ' τὴς 2 Ἀπριλίου 1883, ἐβόλαζε τὸν «Ρομῆον».

Ὁ πατέρας τοῦ ποιητῆ ξενιτεύθη μικρὸς ἀπ' τὸ χωριὸν του καὶ ἐδόλεψε ἀρχικὰ σὲ κάποιον ὑφασματάδικο τῆς Σύρας γενόμενος μετὰ τὴν ἐξουπάνα καὶ ἐργατικότητά του κύριος δικὸς του μετὰ τὸν καιρὸ μαγαζιῶ. Ἀπὸ δύο ὡστόσο ἀτυχήματα ποὺ τοῦ συνέβησαν, μὴς κλοπῆς καὶ μὴς ἐγ-

(Συνέχεια εἰς τὴν 2αν σελίδα)

Στὰ Κυθήρα ὁ Σουρὴς δὲν κατέβηκε ποτέ. Ὅμως ἡ καταγωγή του τοῦδωσε χρῶμα Τσιριγιώτικο. Ὅλοι τὸν πίστευαν «ἐσθ' ὅτε Τσιριγιώτης» ὅτε τοῦ ἦσαν δυνατό νὰ τὴν ἀρνήθῃ. Τὸ πνεῦμα του συμπεριόχετο μετὰ τὴν περιπλοκὴν προέλευσίν του, καθὼς γράφει στοὺς στίχους τῆς αὐτοβιογραφίας, τοῦ Χιωτοσυριανοῦ καὶ Τσιριγιώτη.

Τὸ νησί ἔχασεν ἀπ' τὴν φήμην καὶ περιώχοντα τὸ «ἐσθ' ὅτε...» μὴς ἐχάσε δὲ καὶ τὸ ἔργο του. Ὅστε γιὰ τὴν «σαρδέλλα στὸ κλουβί» κατὰ ποὺ ἔβλεπε λ.χ. νὰ σχολιάσῃ δὲν ἀνέφερε ποτέ (ἴσως κι' ἀπὸ θαυμάσιο σεβασμὸ) ἐκτὸς ἀπὸ στίχους γραμμένους μεμονωμένα γιὰ τοὺς

